

JAKUB GUTERMAN

ur. 1935; Warszawa

Miejsce i czas wydarzeń	Płock, 1945 rok
Słowa kluczowe	projekt W poszukiwaniu Lubliniaków, projekt W poszukiwaniu Lubliniaków. Izrael 2009, Żydzi, życie codzienne, relacje polsko-żydowskie, wyzwolenie, powrót do Płocka

Wyzwolenie i powrót do Płocka

Po kilku miesiącach rosyjscy żołnierze weszli do wioski i byliśmy oswobodzeni. To przez kilka tygodni mieszkaliśmy z tą rodziną wieśniaków, a potem pewnego dnia czmychnęliśmy. Czmychnęliśmy bez podziękowania. To mnie trochę boli przez wiele lat, bo po prostu nie widzieliśmy, jaka będzie reakcja tych ludzi. Nie wiedzieliśmy w ogóle czy to są antysemita czy nie antysemita. Bo jednak zrobiliśmy coś niemoralnego, oszukaliśmy ich. Nie pytaliśmy się czy oni są gotowi ratować Żydów. Co by to było to... każdy chce... człowiek chce się ratować, chce mieć prawo do życia. Ale jednak teraz rozumiem, że to było coś niemoralnego, bo oni nie widzieli, że jesteśmy Żydami. To nie widzieliśmy jaka będzie reakcja. Matka się obawiała, że człowiek może wziąć siekiere i nas rozwalić, wiesz. I wtedy po prostu opuściliśmy wioskę. I jeszcze byliśmy w jakiejś żydowskiej rodzinie w Łowiczu przez pewien czas, a potem zaczęliśmy się wałęsać w stronę Płocka. Wtedy pamiętam, to był taki niebywały dzień. Dwa mosty na Wiśle były rozwalone oczywiście – bo Niemcy uciekając panicznie rozwalili dwa mosty – i wtedy przeprowadziliśmy się przez Wisłę taką kołyszącą się łódką. Jak widziałem z daleka tą katedrę i ten park, Tumi i... to serce zaczęło tak walić. I prawie że rozbeczeliliśmy się...

Data i miejsce nagrania	2009-09-13, HaOgen
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Justyna Pacek
Redakcja	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"